

Čís. 342.

Knihovní poznámkou zákazu zcizení dotčeny jsou pouze knihovní zápisy, o něž žádáno později, nikoliv i takové, o něž žádáno současně se žádostí za poznámku.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1919, R I 352/19.)

Vě sporu Josefa N. s Františkem P. o uznání a knihovní vklad vlastnického práva k domu č. p. 66 v Č. povoleno žalobci Josefu N. usnesením ze dne 6. února 1918 prozatímní opatření zákazem zcizení, obtížení a zastavení domu a knihovní poznámka tohoto zákazu. Současně s dožádáním o výkon poznámky došla knihovního soudu žádost Růženy H., domáhající se toho, by pro ni dle tržové smlouvy ze dne 28. ledna 1918 vloženo bylo k domu právo vlastnické. Knihovní soud této žádosti vyhověl a dal k témuž pořadí vykonati poznámku shora řečeného zákazu a vklad převodu vlastnického práva na Růženu H. Spor prováděl se dále a skončil tím, že právoplatně uznáno dle prosby žalobní. Na základě tohoto rozhodnutí povolil procesní soud (zemský soud v Praze) usnesením ze dne 8. dubna 1919 exekuci vkladem vlastnického práva pro zvítězivšího žalobce Josefa N. Knihovní soud odepřel výkon povolené exekuce, poněvadž dům není vlastnický připsán dlužníku Františku P., nýbrž Růžence H. Rekursní soud nařídil výkon povolené exekuce v pořadí shora zmíněné knihovní poznámky. Důvody: Přípustnost knihovního zápisu, povoleného usnesením zemského soudu v Praze ze dne 8. dubna 1919 dlužno posuzovati dle knihovního stavu, jaký byl v době, kdy došla na soud žádost za výkon poznámky povoleného prozatímního opatření k zajištění nároku Josefa N. proti Františku P. na uznání a knihovní vklad práva vlastnického k domu č. p. 66 v Č., zákazem zcizení, obtížení a zastavení domu toho a současně s ní žádost Růženy H. za vklad práva vlastnického na dům ten. Knihovní stav těmito zápisy zřízený byl pouhým provisoriem, závislým obsahově i časově na rozhodnutí o nároku, k jehož zajištění prozatímní opatření povoleno bylo. Od okamžiku, kdy žádost za výkon poznámky prozatímního opatření na knihovní soud došla, byla účinnost všech dalších knihovních zápisů, spočívajících na právním jednání Františka P. závislou vůči Josefu N. na zamítnutí nároku, pro nějž mu zajištění bylo povoleno (§ 384 odstavec třetí ex. ř.). Žádost Růženy H. za vklad vlastnického práva na základě kupní smlouvy s Františkem P. nedošla ovšem na soud po poznámce zákazu zcizení, nýbrž současně s ní, to však nemá jiného účinku, než že bezúčinnost kupní smlouvy mezi Františkem P. a Růženkou H. oproti Josefu N. nenastává již tím, že mu nárok, k jehož zajištění mu prozatímní opatření povoleno bylo, byl právoplatně přiznán, že tedy s exekucním vkladem jeho práva vlastnického na dům č. p. 66 v Č. nemůže současně žádáno býti za vklad výmazu práva vlastnického pro Růženu H., nýbrž že bezúčinnost kupní smlouvy oproti Josefu N. teprve pořadem práva prokázána a vyslovena býti musí. Opačný názor nebyl by ničím jiným, než odepřením všelikého účinku zákazu zcizení a priori, čehož nezbytným důsledkem by bylo zamítnutí výkonu poznámky jeho v knihách. To však státi se nemohlo, poně-

vadž ten, proti němuž prozatímní opatření směřovalo, byl posud jako vlastník zapsán. Bylo tedy nutno, dle zásad, knihovní zákon ovládajících, oba původní zápisy povolit, pokud se týče vykonati, a důsledkem toho provésti i výkon nynějšího zápisu, čímž nastává stav, jakoby obě žádosti za vklad práva vlastnického hned tenkrátě současně na soud byly došly. Jde ovšem o práva vzájemně se vylučující a odporující zásadně »duorum dominium in solidum esse non potest«, knihovní zákon však takových současných zápisů nevylučuje, oba jsou formálně odůvodněny a dlužno ponechati účastníkům, aby žalobou své silnější právo uplatňovali.

Nejvyšší soud obnovil usnesení knihovního soudu.

Důvody:

Dle § 93 knih. zák. jest pro posouzení návrhu knihovním soudem rozhodna doba, kdy návrh došel k tomuto soudu. Návrh Josefa N-a na vklad práva vlastnického, došel ke knihovnímu soudu v době, kdy knihovním vlastníkem nebyl již povinný dlužník František P., tudíž osoba, proti které zněl exekuční titul, o nějž návrh Josefa N-a se opíral, nýbrž osoba jiná, totiž Růžena H. Knihovní soudce tedy vzhledem k jasnému znění § 21 a druhého odstavce § 94 knih. zákona právem odepřel výkon vkladu práva vlastnického povoleného Josefu N. proti Františku P. a nikoli proti Růženě H., neboť knihovní stav jest překážkou tohoto výkonu. Poznámka zákazu zcizení, zapsaná v pozemkové knize současně s vkladem práva vlastnického Růženy H., nemění na tom ničeho, neboť byla zapsána na základě prozatímního opatření, povoleného proti dřívějšímu knihovnímu vlastníku, Františku P., a účinek takovéto poznámky vztahuje se podle třetího odstavce § 384 ex. ř. pouze na zápisy pozdější, nikoli na zápisy současné. Platný vklad práva vlastnického předpokládá ovšem, že disposiční právo předchůdcovo v příčině prodané nemovitosti nebylo v době prodeje omezeno. Rozhodnouti však o tom, zdali Růžena H. nabyla platně knihovního vlastnictví k nemovitosti, kterouž od Františka P. byla koupila a zdali tento dřívější knihovní vlastník přestal jím býti, nebo zdali knihovní vlastnictví nepřešlo platně na Růženu H., nelze v tomto řízení, ve kterém hleděti sluší toliko na knihovní stav, jehož nesprávnost není zjištěna právoplatným soudním rozsudkem a dle něhož knihovní vlastníci na základě právoplatného usnesení knihovního soudu jest Růžena H., tudíž osoba jiná, než ona, proti které zní exekuční titul a proti níž poznámka zákazu zcizení povolena byla teprv usnesením ze dne 6. února 1918, naproti čemuž trhová smlouva, podle které Růžena H. nabyla knihovního práva vlastnického, má datum 28. ledna 1918. Soud rekursní v usnesení svém správně uvedl, že neúčinnost smlouvy trhové, podle níž bylo vlastnické právo vloženo Růženě H. proti Josefu N. musí býti prokázána i vyslovena teprve pořadem práva a že dlužno ponechati účastníkům, aby žalobou uplatňovali své silnější právo, ale přehlédl důsledek této zásady, který záleží v tom, že v řízení knihovním nelze toho času pokládati vklad vlastnického práva Růženy H. vůči Josefu N. neúčinným.